

Arkivsak: 201400202

Arkivkode: 329

Saksbeh: Eivind Fivelsdal

Saksgang

Alna Ungdomsråd

Oppvekst- og kulturkomiteen

Bydelsutvalget

Møtedato

10.02.2014

11.02.2014

27.02.2014

**TRYGGHETSPROGRAM FOR UNGE SOM HAR VÆRT UTSATT FOR
KRIMINALITET I BYDEL ALNA - PILOT**

Sammendrag:

Med bakgrunn i Justis- og beredskapsdepartementets *Handlingsplan for forebygging av kriminalitet 2013-2016* og *SaLTo Handlingsprogram 2014-2017* foreslår bydelsdirektøren at det i samarbeid med Stovner politistasjon opprettes et trygghetsprogram for unge som har vært utsatt for kriminalitet i Bydel Alna.

Bakgrunn

SaLTo er en samarbeidsmodell mellom Oslo kommune og Oslo politidistrikt om kriminalitetsforebyggende arbeid blant barn og unge. Gjennom modellen blir ressursene i det kriminalitetsforebyggende arbeidet samordnet. SaLTo-modellen er blant annet forankret i bystyremelding 2/2010: Ung i Oslo, Kommuneplan 2008: Oslo mot 2025, bystyremelding nr. 2/2007: Trygg By – kriminalitetsforebygging i Oslo, byråds sak 1012/2006: Etablering av SLT-modellen og politiets virksomhetsplaner.

Politirådet i Oslo er styringsgruppe for SaLTo. Politirådet ledes av byrådslederen med politimesteren som nestleder. Politirådet består for øvrig av byråd for helse og sosiale tjenester, byråd for miljø og samferdsel, byråd for kultur og næring, byrådssekretær ved byrådslederens kontor, visepolitimestre og kommunikasjonssjef i politiet og representanter for kommunens administrative toppledelse i byrådsavdelingene. Byrådsavdeling for eldre og sosiale tjenester er sekretariat for Politirådet.

Saksfremstilling

Forebygging av kriminalitet er en sentral samfunnsoppgave. Redusert kriminalitet sparer samfunnet for store økonomiske kostnader og betydelige menneskelige lidelser. Satsing på forebygging er således en investering i en bedre fremtid.

Unge som er ofre for, eller vitne til kriminalitet, vil ofte oppleve frykt og utrygghet. Det samme gjelder foreldre og foresatte. Enkelte kriminelle handlinger er av en slik art at de er særlig egnet til å skape frykt, f.eks. ran, vold, trusler og seksuelle overgrep. Det er viktig at samfunnet møter kriminalitetsofre på en god og tillitsvekkende måte, samt at man har tilstrekkelig kunnskap om aktører i hjelpeapparatet som bør involveres. Justis- og beredskapsdepartementet har som tiltak nr. 12 i regjeringens *Handlingsplan for forebygging av kriminalitet 2013-2016*, derfor tatt initiativ til å utrede og etablere en bedre modell for politiets rolle i oppfølgingen av unge ofre for kriminalitet. Politirådet i Oslo godkjente 19. desember 2013 *SalTo Handlingsprogram 2014-2017*, der følgende tiltak følger opp regjeringens handlingsplan:

Tiltak 17: Trygghetsprogram – unge ofre for kriminalitet

Trygghetsprogrammet ved Manglerud politistasjon har vært i gang siden 2008 i samarbeid med bydelene i stasjonskretsen. Programmet består av samtaler og tilbud om en trygghetsguide, som kan være fra politiet, bydel, skole m.m. Det skal iverksettes en pilot i Oslo hvor alle politistasjonene innfører Trygghetsprogrammet, jf tiltak 12 i Handlingsplan for forebygging av kriminalitet (2013)

Ansvar for utføring: Politistasjonene og bydelene

Forankring i dokumenter: Justis- og beredskapsdepartementet: Handlingsplan for forebygging av kriminalitet (2013) og Bystyremelding nr. 2/2007: Trygg By – kriminalitetsforebygging i Oslo og Oslo politidistrikt (2012): Tiltaksplan for forebygging og bekjempelse av voldtekt.

Kriminalitet er i enkelte tilfeller knyttet til konflikter i ungdomsmiljøer. I slike situasjoner er det viktig å forebygge at personer som er offer for en kriminell handling, senere blir gjerningsperson – for eksempel ved å begynne å bære kniv for å beskytte seg.

Man ønsker videre å forebygge at offeret søker beskyttelse i kriminelle ungdomsgjenger, og man ønsker å forebygge at offeret begynner å ruse seg som selvmedisinering etter en traumatisk opplevelse. Å hindre ”viktimisering” er en tredje årsak. Viktimisering defineres som forholdet mellom å ha vært utsatt for et lovbrudd, og sannsynligheten for å bli utsatt for samme type lovbrudd på nytt. Forskning har konstatert at det ikke bare er en liten gruppe kriminelle som står for et stort antall lovbrudd, men det finnes også en liten gruppe offer som rammes av et stort antall lovbrudd.

I det forebyggende arbeidet som drives i offentlig regi med hensyn til barne- og ungdomskriminalitet, både fra politi, kommunale og andre statlige tjenester, har fokus historisk sett i hovedsak vært rettet mot gjerningspersoner og mulige gjerningspersoner. Vi har ordninger med voldsalarm, voldsoffererstatning og ulike krisesentre. Trygghetsprogram er et av de første tiltakene for barn og unge, som systematisk tar offerets situasjon på alvor.

Hva er Trygghetsprogram?

Trygghetsprogram er en form for oppfølging av unge ofre for kriminalitet som starter med at politiet henter ut statistikk over fornærmede under 18 år i en krets. Til denne statistikken legges det til informasjon om ungdom som føler seg utrygge i saker som ikke er anmeldt.

Programmet brukes ikke i familieforhold (den type saker har en egen ordning). Det er utryggheten i det offentlige rom Trygghetsprogram retter seg mot. I saker som politiet vurderer er egnet for programmet tilbys det oppfølging. Egnede saker kan være ran, vold, trusler, seksuelle overgrep og mobbing etc. Tilbud om oppfølging kan gis til fornærmede, og/eller vitner. Det ligger i sakens natur at jo raskere en fornærmet får tilbud om hjelp, desto større vil forebyggingseffekten være. Politiet tar kontakt med foresatte og vurderer hvilke tiltak som er aktuelt i hver enkelt sak.

Tilbudet består av to tiltak: En Trygghetssamtale (TS) og en Trygghetsguide (TG).

En trygghetssamtale, er en samtale på politistasjonen, eventuelt med en trygghetsguide til stede. I samtalen snakker man om situasjonen, det gis råd og veiledning om hva man selv og familien kan gjøre, samt mulige tiltak politiet kan bistå med.

En trygghetsguide er en ansatt i politiet, eller kommunen som gir råd og veiledning for å øke tryggheten i det offentlige rom og bedre sikkerheten for en som har vært utsatt for kriminalitet. Fra politiet en polititjenesteperson, fra bydelen – eller skolen en utekontakt, helsesøster, klubbarbeider, miljøarbeider i skolen osv. Fra kommunal sektor dreier det seg i hovedsak om en person som allerede gjennom sitt virke har en god relasjon til den som har vært utsatt for kriminalitet.

Trygghetsguiden kan henvise videre ved behov, holde kontakt med etterforsker. Kontakten avsluttes når behovet ikke lenger finnes. Trygghetsguiden fører en logg. Arbeidet utføres innenfor normal arbeidstid, og skiller seg ikke vesentlig fra annet forebyggende arbeid.

Ansvar for ordningen deles mellom politiet og bydelen på følgende måte:

Politiet har ansvar for:

- Politiet henter ut og vurderer egnede saker fra egen ukentlig statistikk og rekrutterer Trygghetsguider i egen organisasjon, samt besørger intern informasjon om trygghetsoppfølging m.v.
- Politiet tar kontakt med foresatte for å informere om tilbudet, samt finner egnet trygghetsguide.
- Politiet fører statistikk og følger opp trygghetsguider etter behov.

Bydel har ansvar for:

- At det finnes en lokal koordinator i bydel.
- Lokal koordinator i bydel informerer internt om trygghetsoppfølgingen og rekrutterer lokale trygghetsguider.
- Mottar informasjon fra ansatte og nettverk om ungdom som trenger oppfølging i saker som ikke er anmeldt. Denne type saker behandles i tråd med gjeldende regler for taushetsplikt og samtykke. Saker kan drøftes anonymt med politiførstebetjent.
- Lokal koordinator i bydel fører egen statistikk og følger opp lokale trygghetsguider ved behov.

Trygghetsprogrammet vil følges månedlig gjennom felles koordineringsmøter (SaLTo Alna).

Etter en samlet vurdering mener bydelsdirektøren at Trygghetsprogram bør prøves ut i Bydel Alna. Tiltaket krever lite ressurser og kan øke tilliten mellom bydelens unge og politiet. Dette kan i sin tur gi en reduksjon av mørketall i kriminalstatistikken, i tillegg til at det kan medføre redusert kriminalitet. Tiltaket tar mål av seg å øke trygghetsfølelsen hos unge ofre for kriminalitet og deres familier.

Bydelsdirektøren foreslår at Bydel Alna i samarbeid med Stovner politistasjon etablerer Trygghetsprogram for Bydel Alna som et pilotprosjekt slik det er beskrevet i saken. Erfaringene samles og gjøres tilgjengelig for Justis- og beredskapsdepartementet via politiet. Ordningen evalueres årlig i forbindelse med ordinær årsrapportering.

Bydelsdirektøren foreslår at rollen som lokal koordinator for Trygghetsprogram legges til bydelens SLT-koordinator (SaLTo).

Økonomi

Pilotprosjektet gjennomføres innenfor ordinært driftsbudsjett og driftsrammer.

Bydelsdirektørens forslag til vedtak

1. Bydelsdirektøren foreslår at Bydel Alna i samarbeid med Stovner politistasjon etablerer Trygghetsprogram for Bydel Alna som et pilotprosjekt slik det er beskrevet i saken. Erfaringene samles og gjøres tilgjengelig for Justis- og beredskapsdepartementet via politiet. Ordningen evalueres årlig i forbindelse med ordinær årsrapportering.
2. Bydelsdirektøren foreslår at rollen som lokal koordinator for Trygghetsprogram legges til bydelens SLT-koordinator (SaLTo).

Tore Olsen Pran
Bydelsdirektør

Ellen Liljedahl
avdelingsdirektør